

Bron van bescherming

Onderzoek naar de rol van de provincie bij de bescherming van drinkwaterbronnen

Deze 5-minutenversie bevat de essentie van de uitkomsten van het onderzoek naar de bescherming van drinkwaterbronnen.

Aanleiding

In Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland worden grondwater, oppervlaktewater en oevergrondwater gebruikt voor de productie van drinkwater. Het RIVM stelt dat het Nederlandse drinkwater zo schoon is dat het zonder zorgen gedronken kan worden. Het gaat hier om gezuiverd water uit de drinkwaterbronnen. Ondanks eerdere verbeteringen zijn er diverse soorten verontreinigingen en activiteiten in de ondergrond die een bedreiging vormen voor de kwaliteit van (oever)grondwater en oppervlaktewater.

Vraagstelling

Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de wijze waarop de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bijdragen aan de bescherming van drinkwaterbronnen. Daarnaast zijn de voornaamste aandachtspunten die betrokkenen signaleren in de uitvoering van het beleid weergegeven.

Centrale onderzoeksvraag

Hoe dragen de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland bij aan de bescherming van drinkwaterbronnen en welke aandachtspunten signaleren betrokkenen in de uitvoering van het beleid?

Conclusies



1. De kwaliteit van het grondwater in Flevoland is goed. De kwaliteit van het water dat gebruikt wordt voor de productie van drinkwater ligt in Flevoland vrijwel geheel onder de signaleringswaarden en de drinkwaterwinningen hebben een eenvoudige wijze van zuivering. Daarmee worden de doelen van de provincie behaald. Voor de waterkwantiteit gelden geen beperkingen binnen de vergunde capaciteit. Uit een studie die de provincie heeft laten uitvoeren blijkt dat de extra winbare hoeveelheid drinkwater uit grondwater in Zuidelijk en Oostelijk Flevoland vrij beperkt is.



2. Het aantal belangen dat conflicteert met de bescherming van drinkwaterbronnen neemt toe. De winning van energie uit de bodem en woningbouw zijn hiervan voorbeelden. De provincie heeft de zorgplicht voor drinkwater over het algemeen goed op het netvlies staan, maar bij de Flevolandse gemeenten is dit niet altijd het geval. De drinkwatervoorziening kan in de toekomst onder druk komen te staan als de drinkwaterbelangen niet voldoende worden behartigd.



3. De doelen en maatregelen omtrent de bescherming van drinkwaterbronnen zijn in het provinciale beleid opgenomen. De uitvoering van afzonderlijke maatregelen is op onderdelen echter niet optimaal. Zo zijn bijvoorbeeld de regels die gelden in beschermingsgebieden niet altijd voldoende bekend bij gemeenten en zijn beschermingsgebieden niet altijd (goed) verankerd in bestemmingsplannen. Beschadigingen aan de kleilaag die boven het te winnen

grondwater ligt vormen een risico, omdat eventuele verontreinigingen boven de kleilaag makkelijker naar beneden kunnen verplaatsen.



4. De provincie is vooruitstrevend als het gaat om de toekomstige drinkwatervoorziening. Zo wordt bijvoorbeeld in onderzoeken ver vooruit gekeken en is in het nieuwe Waterprogramma aandacht besteed aan nieuwe onderwerpen zoals waterbewustzijn, waterbesparing en innovatie. Betrokken partijen zijn enthousiast over de manier waarop de provincie het Waterprogramma heeft vormgegeven en voelen zich hierbij betrokken.

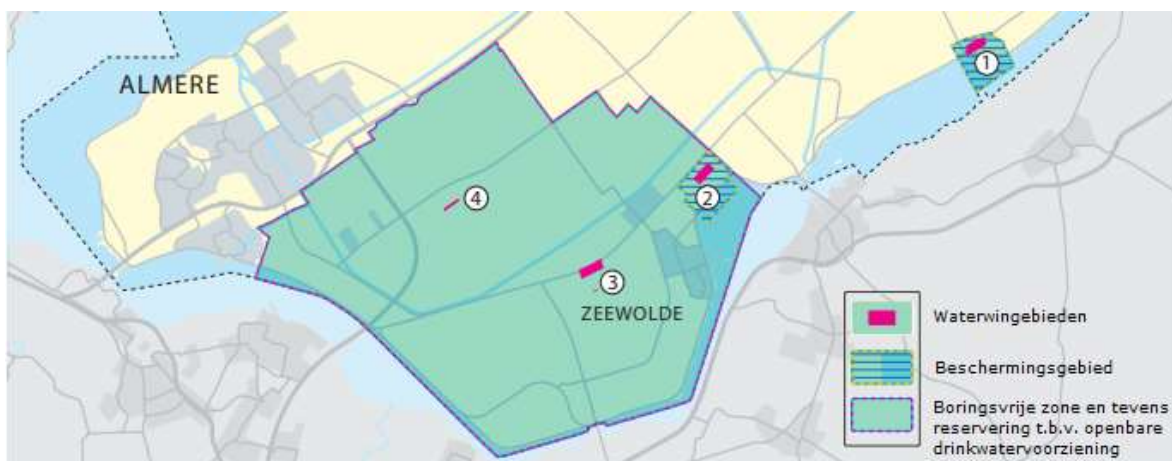


5. Voor het bereiken van haar doelen is de provincie afhankelijk van andere partijen. Zo is het onttrokken grondwater in Oostelijk Flevoland deels afkomstig uit het Veluwemeer en bestaat het voor het grootste deel uit toestromend grondwater uit de provincie Gelderland.

Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek komt de Rekenkamer tot de volgende aanbevelingen aan GS:

1. Vergroot de bekendheid van de provinciale regelgeving voor grondwaterbeschermingsgebieden door de regels actief onder de aandacht te brengen bij gemeenten, bedrijven en bewoners. Ga na welke lessen er geleerd kunnen worden van andere provincies en trek zo mogelijk samen op met drinkwaterbedrijven en/of andere provincies.
2. Zorg dat de door de gemeenten aangegeven begrenzings en (verwijzingen naar) regels voor beschermingsgebieden aansluiten op die van de provincie. Overweeg ook om bij een eventueel verder uitstel van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) hiervoor een instructieregel op te nemen in de Omgevingsverordening. Deel de overweging met PS.
3. Verken op welke gebieden de provincie meer kan bijdragen aan de beschermingsmaatregelen die andere partijen nemen en aan het tegengaan van verontreinigingen waar andere partijen verantwoordelijk voor zijn. Deel de uitkomsten met de PS en geef aan welke acties uitgevoerd worden.
4. Schep meer duidelijkheid over de bedoeling van de uitzonderingen op het verbod op bodemverstoring in grondwaterbeschermingsgebieden, welke staan beschreven in de Omgevingsverordening.
5. Ga met de omgevingsdiensten in gesprek over mogelijke verbeteringen van het toezicht en handhaving in de grondwaterbeschermingsgebieden. Deel de uitkomsten met PS en geef aan welke acties uitgevoerd worden.



Meer informatie

Dit onderzoek heeft geresulteerd in het rapport *Bron van bescherming* en vindt u op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. Voor meer informatie kunt u zich wenden tot Ans Hoenderdos, info@randstedelijke-rekenkamer.nl tel. 020 58 18 585.